

DOBŘÉ SLOVO

Jeremjáš 34,14-26

1. Dobré slovo

Náš dnešní biblický text začíná slovy Božího ujištění: „*Hle, přicházejí dny, je výrok Hospodinův, kdy splním to **dobré slovo**, které jsem vyhlásil o domě Izraelově a o domě Judově.*“ Moc to v životě potřebujeme – slyšet dobrá slova. Dobré slovo má velkou moc, přináší naději, uklidnění a novou sílu do života. V knize Přísloví čteme: „*Obavy lidské srdce tíží, ale dobré slovo vrací radost*“ (Př 12,25). Tíseň lidský pohled zužuje. Proto potřebujeme „dobré slovo“, které má moc rozšířit perspektivu. Snad neodstraní to, co nás tísní, ale ukáže nám, že věci jsou ještě jiné, než se nám v tu chvíli zdá. Boží lid doby Jeremjášovy prožíval tragické události. Judea je ohrožena, a pak také napadena babylonskými vojsky. Nakonec byl dobyt a zničen Jeruzalém, chrám Hospodinův byl zbořen a obyvatelstvo bylo odvečeno do zajetí. Jak moc tehdy v průběhu všech těchto událostí potřebovali slyšet nějaké dobré slovo. Slovo, které by jim rozšířilo jejich zúženou perspektivu.

„**Přicházejí dny**“, říká Hospodin, dny, kdy se naplní dobré slovo o Izraeli. V té době, kterou Izrael prožíval, to mohlo vyznívat až ironicky. Ale Bůh často povzbuzoval svůj lid k víře „navzdory“. K víře navzdory okolnostem. O tom nakonec život víry je. Víra je dar vidět věci nadějně a držet se věci nadějných navzdory tíživým okolnostem. To je ovšem pohled, který si nenavodíme a nepřivodíme sami. Je to pohled, který nám musí být darován, a který s důvěrou přijmeme. Je to pohled v perspektivě, kterou nám otevírá Pán Bůh. Jeruzalém je tísněn Babyloňany. To byl jeden pohled na realitu. Ale „přicházejí dny“, kdy se naplní dobré slovo – to je Boží pohled, pohled, který vnáší do lidského vidění věci Boží perspektivu. Tehdejší dny byly pro Izrael velice bezvýchodné a beznadějně, ale „přicházely dny“, kdy se mělo naplnit také ještě něco jiného. A to jiné, to nové, nebylo možno vidět a hledat před hradbami nebo za hradbami Jeruzaléma, ale jen v Božím slově, jen v Božím příslibu.

Víra navzdory. Často takovou víru museli Boží lidé v Bibli mít. A často ji musíme mít i my. Víru navzdory, víru ve smyslu „...a přece“. Někdy se u těch biblických postav děly věci neutěšené, kterým nerozuměli, odvíjely se úplně jinak, než by si přáli. A přece věřili, navzdory tomu věřili. Sára byla neplodná, a přece Abraham věřil v naplnění Božího slibu, že dostanou potomka. Abrahamovi také Bůh slíbil, že obdrží zemi u Jordánu jako svou domovinu. Nikdy se toho nedočkal, žil zde stále jako host, cizinec, přistěhovalec, a přece věřil, že jeho potomci zde budou skutečně doma. Stalo se to až mnohem později. Právě tak lid judský prožívá zhroucení všech starých jistot, a přece je zván k víře, k víře navzdory okolnostem. K víře, že Bůh svůj lid neztratí a neopustí ho ani v moři pohanských národů, kam bude Izrael odvečen. A tak Izrael v pohnutých dobách rozvratu je povzbuzen k víře. K víře v Boha, který stojí ještě výše nad všemi okolnostmi a událostmi tohoto světa. Izrael ztrácí z rukou vše. Ale má Boha, kterému se z rukou neztratí nic. Izraelci tehdy nehledali Boha upřímně a celým srdcem. Nyní jsou ale postaveni do nové situace, kdy všechny pozemské jistoty padají. Ale mohou se opřít o to, co jediné je skutečně nepohnutelné. A to je slovo Hospodinovo. Tedy i toto „dobré slovo“ o novém Davidovi.

2. Výhonek spravedlivý

„*V oněch dnech a v onen čas způsobím, aby Davidovi vyrašil výhonek spravedlivý, a ten bude v zemi uplatňovat právo a spravedlnost. V oněch dnech dojde Judsko spásy, Jeruzalém bude přebývat v bezpečí a takto jej nazvou: Hospodin - naše spravedlnost*“ (v. 15-16). V pohnutých dobách, kdy se všechno do základů otřásá, vrací Hospodin pohled svého lidu ke králi **Davidovi**. David byl v židovském pojetí ovšem již někým víc než pamětihodným králem, který sjednotil izraelské kmeny a upevnil zemi. David se stal typem. **Vzorem krále** podle Božího srdce. David jistě rozhodně nebyl bezchybný. A přece to byl člověk podle srdce Božího. I když selhával, vždy znovu se celým srdcem vracel k Bohu a upřímně ho hledal. To se o řadě jeho následovníků říci nedalo. David tedy v době Jeremjášově byl už někým mnohem víc než slavným králem minulosti. Byl typem ideálního krále. Postupně se do postavy Davida začaly dokonce promítat **naděje pro budoucnost**. Ta naděje spočívala v tom, že Bůh přislíbil **nového Davida**. Nového krále podle srdce Božího, který dokonalým způsobem naplní Boží vůli a Boží plány. „*Způsobím, aby Davidovi vyrašil výhonek spravedlivý, a ten bude v zemi uplatňovat právo a spravedlnost*“ (v. 15). V době pádu Jeruzaléma vládl poslední král z rodu Davidova, **Sidkijáš**. Po něm ovšem už na judský trůn nikdy žádný Davidův potomek neusedl. A přece se naplní „dobré slovo“ o příchodu „nového Davida“.

Izraelcům to v tu chvíli muselo připadat jako utopie. Vždyť se kolem nich všechno hroutí, všechny staré jistoty babylonským vpádem berou za své. Jak v takové době vyhlížet nové a nadějně věci Boží? Jak věřit v příchod krále, který nastolí právo a spravedlnost, dokonalou dobu Boží vlády? Aby Pán Bůh svůj lid povzbudil, stvrzuje svůj slib jakousi **výzvou k nemožnému**: „*Toto praví Hospodin: Podaří-li se vám zrušit moji smlouvu se dnem a moji smlouvu s nocí, takže nebude dne ani noci v určený čas, pak bude zrušena i má smlouva s Davidem, mým služebníkem, a nebude mít syna, který by kraloval na jeho trůnu, i s lévijskými kněžími, mými sluhy*“. Smyslem této výzvy je ujištění: Právě tak, jako je nemožné změnit přirozený řád střídání dne a noci, právě tak nepohnutelný je i Boží příslib. Právě tak jako je jisté, že po noci přijde ráno, právě tak je jisté, že se Boží slovo splní. Nový David přijde a s ním i moc **práva a spravedlnosti**.

Léta a pak staletí plynula, než se proroctví naplnilo. Víru v Boží příslib musely osvědčit celé generace. Naplnilo se, když přišel Bohem stanovený čas. To dobré slovo o příchodu nového Davida, se naplnilo v příběhu Pána Ježíše Krista. Ne nadarmo je v NZ zdůrazňováno, že tělem pocházel z rodu Davidova (Ř 1,3). Ježíš je tím „výhonkem spravedlivým“, potomkem Davidovým, kterého Bůh svému lidu (ale nakonec i celému světu) přislíbil. On je tím králem, který přináší práva a spravedlnosti. Ano, je to pravda král jiný a nečekaný. Nevnučuje a neprosazuje právo a spravedlnost zvenčí, ale přináší vnitřní proměnou člověka. Ježíš přináší Boží království, pravou vládu Boží, především do srdce člověka. Působí revoluci srdce a myšlení. Skutečnou metanoiou, proměnu, obrácení, revoluci lásky, pravdy a odpuštění.

3. Nezavrhnou

V závěru našeho textu ještě Pán Bůh připomíná, co mezi Izraelity v té době kolovalo. Když se dějí těžké věci, chtějí jim lidé přijít na kloub. Ptají se proč se tyto věci dějí. Nebo osobněji, proč se ty těžké věci dějí právě mně. A také přichází i nápady a odpovědi. Také mezi Izraelity kolovalo jedno takové vysvětlení, proč se ty těžké věci dějí: „*Nevidíš, co tento lid mluví? Obě čeledi, které Hospodin vyvolil, prý zavrhl*“ (v. 24). Když se děje něco těžkého, celkem přirozeně vyvstávají otázky a pochybnosti. I otázky na adresu Pána Boha. Kde je Bůh? Jak se na to všechno dívá? A když připouští tak těžké věci, neznamená to, že nás opustil, že nás zavrhl, že se nás zřekl? Ale sám Hospodin tyto pochybnosti vyvrací: „*Toto praví Hospodin: Jakože jsem ustanovil svou smlouvu se dnem a nocí jako směrnicí pro nebe i zemi, právě tak nezavrhnou potomstvo Jáкова a Davida, svého služebníka*“ (v. 25-26). Znovu se zde vrací onen přírůbek k zákonitosti střídání dne a noci. Tak jako jsou jisté vesmírné zákonitosti, právě tak je jisté i to, že Bůh nezavrhl a nezavrhne svůj lid.

A toto je dobré si také připomínat i v dnešní době. Možná nemáme mnoho co říci k tomu, co dnešní situace znamená. Ale rozhodně můžeme povědět, co neznamená. Zcela určitě ani dnešní situace neznamená, že by Bůh přestal milovat člověka, že by zavrhl svět, že by nechtěl dále světu nabízet milost v Pánu Ježíši Kristu, že by zmizela Boží láska k hříšníkům. Můžeme říci zcela jistě a bezpečně, že nic z těchto darů Božích ani dnešní situace nezrušila. Ba právě naopak. Cožpak Ježíš, nepřišel právě jako Boží spásná a láskyplná přítomnost do světa hříšníků, vyděděnců, nemocných, malomocných, chudých, do světa nevěstek a celníků? Ježíš nám řekl, že nepřišel svět odsoudit, zavrhnout, ale zachránit. Také to je to dobré slovo, které můžeme dnes slyšet.